

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Х а н н а т
1931 снл алтынны
ыйтан тахсар

№97 (5142)

1978 снл. Атырдах ыйын 15 күнэ
оптуорунньук

Сыаната
2 харчы

Саха АССР бары үлэһиттэригэр

ССКП УОБАЛАСТААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА САХА АССР МИНИСТРДЭРИН СОВЕТЫН

Ы Н Ы Р Ы Ы Л А Р А

Күндү табыарыстар!

Республика үлэһиттэрэ бийиги партиябыт от ыйынаабы (1978 с.) Пленумун уураабын уонна ССКП НК Генеральной секретара табаарыс Л. И. Брежнев ол Пленумга өҥөрбүт дьэкиэ ис хөһөөннөөх дакылаатын улахан өрө көтөбүллүүнэн көрүстүлэр. Кимн Көмитет Пленума сүөһү аһылытын дэлэйдин хаһаанар туһунан ыйыытын олоххо киллэрэн, тыа сирин үлэһиттэрэ уонна республика общественноһа хoduһаба көхтөөхтүн үлэли табыстылар. Бу күнүргэ сүөһү аһылытын бэлэмнээһинигэ 34 тыһыынчаттан тахса иһин кыттар.

Ол эрэри быйылгы дыл табыгаһа суох усулуобуйата аһылыктары бэлэмнээһинигэ улахан күчүмэбэйдэри үөскэттэ. Атырдах ыйын 7 күнүгэр республикага баара-суоба 103 тыһыынча тонна от, 2,971 тонна силэс, 2,572 тонна витаминнаах от мээккэтэ бэлэмнэннэлэр, ити былырыныгы дыл тустаах нэмгэр бэлэмнэнмттээбэр ыраабынан итэбэс. Аһылын тийибэтэ, сүөһү кэлэн иһэр кыстыгар ыарахан охсууланыан уонна онус патиетиза сүөһү итинттин бородуукталарын өҥөрүүгэ соруахтарын толорууну нэһэйдик сеп.

Уустугурбут кэмгэ республика кэикэ совхозтарын коллективтара, үрдүн тэрээһиннээх буолууну көрдөрөн уонна бэйэлэрин ис ыахтарын барытын түмүнэн туран, муһабаана суох түмүктэри ситиһэллэр. Бу күнүргэ сүөһү аһылытын бэлэмнээһини оперативнайдык сайыы республикатаабы штаба Маңа-Ханалас, Чурапчы, Нам уонна Уейэс Бүлүү оройуоннарын үлэһиттэрэ аһылыктары бэлэмнээһинигэ тыа сиригэр өлөрөр нэһилээннэни бүтүннүүтүн, ол иһигэр пенсионердары, дьэки хаһаайкаларын, үөрэнээччилэри, уопускалаахтары, сэрин уонна үлэ ветераннарын түмэ тардыбыт нэрэхсэбиллээх бачымынарын биһирээтэ. Бу бачымы үгүс оройуоннар общественностара батыһан эрэр.

Промышленность, транспорт, тутуу уонна атын дабыны кэикэ предприятиеларын, учреждениеларын уонна үөрэх заведениеларын коллективтара тыа сирин үлэһиттэригэр бэйэни харыстаммакка көмөлөөллөр. Холбоур, «Якутскэнерго» управление коллектива бэйэ-

тин күүһүнэн витаминнаах от мээккэтин ситиһинилээхтик бэлэмниир. Гражданской авиация управлениетин, Жатайдаабы суднолары тутар өрөмүөннүүр завод, онтон дабыны атын коллективтар аһылын соботуопкатыгар үчүгэйдик ытталлар.

Үөскээбит ыарахан балаһыанньаанан сибээстээн, атырдах ыйын 1 күнүттэн ыла сүөһү аһылытын бары араас көрүнгэрин бэлэмнээһинигэ тыа сирин олохтоохторо, норуот хаһаайыстыбатын бары салааларын рабocайдара уонна сулуусталаахтара бүтүүн күргүөннээхтик ыттылыларын уонна үлэ саамай мунутуур үрдүк көрдөрүүтүн ситиһэр туһугар, месячник биллэрилиннэ. Месячник дөһийэ: «Күүһү барытын — аһылыктары мунньууга!» Месячник лозуна: «Аһылыгы бэлэмнээһини графикын күн ахсын толоруохха уонна аһары толоруохха!» Тыа хаһаайыстыбатын хас биридии үлэһитэ, республика хас биридии үлэһитэ ССКП НК от ыйынаабы Пленумун уураабын толорор туһугар туох нмалларын барытын өҥөрүөхтээх, ССКП НК Генеральной секретара табаарыс Л. И. Брежнев Пленумга өҥөрбүт дакылаатыгар: «Сүөһү итинтиттэн бийиги тугу ылыахпытын бабарарбыт бүтүннүүтэ — элбэх эт, үүт уонна да атын бородуукталара — ити барыта, нэлин тийбээ, аһылын, араас уонна үрдүк хаачыстыбалаах аһылын дэлэй буолуутуттан тутулуктаах» диян эппит тылларын салапта өҥөстүүрүөхтээх.

ССКП обкома уонна Саха АССР Министрдарин Совета ударнай ый хас биридии күнүн үрдүк өҥөрүтүөх үлэһиттэр түмүктүүр, бастыгнар холобурдарынан техниканы икки сменанан үлэстэр, күн-дьыл ханнык бабарар усулуобуйатыгар үлэни тохтоппот, үлэ үрдүк хаачыстыбатын ситиһэр туһугар күүһү, сатабылы уонна опыты барытын түмүргэ тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин, республика бары үлэһит дьоннорун ыгыраллар. Буна бары бири иһин курдук аһылын соботуопкатыгар тахсыахха, бири да гектар сир оттообонно эрэ хаалларымыахха, үөскээбит усулуобуйага ордуу улахан болгомтону ыраах улаба учаастактары, талахтар быыстарын, бадараллаах сирдэри, күөл-

лэр кытылыларын, тыа быһыын, суоллар эгэрдэрин оттоон ылыыга ууруохха, эбии аһылын бары араас көрүнгэрин бэлэмнээххэ.

Сулуусталаахтар, инженернэй-технической үлэһиттэр, пенсионердар, дьэки хаһаайкалара уонна үөрэнээччилэр аһылын соботуопкатыгар бука бары активнайдык кыттарытыгар ыгырабыт. Тыа сиригэр өлөрөсчү нм барыта тутар пууннарга оту, былабы, талабы, мутунчаны, лабынтаны, дулбаны, көмүһү, аһылын онтон да атын көрүнгэрин булан адалан биэрээхтэрин!

Сирин өҥөрөсчүлөр, механизатордар үүмүт быйыны сүтүгэ суох уонна кылгас болдьооххо көмүһэр, сүөһү итинттигэр элбэх туорах бурдугу уонна бурдук отун, мээккэни, силэстииргэ күөх маассаны бэлэмнээн биэрэр туһугар новатордар опыттарын нээгини олохтуулларыгар ыгырабыт.

ССКП обкома уонна Саха АССР Министрдарин Совета промышленность, тутуу, транспорт уонна атын да предприятиелар, учреждениелэр, үөрэх заведениеларын коллективтара совхозтар сүөһү аһылытын бэлэмнээһиннэригэр көмөлөрүн күүһүрдэллэригэр ыгыраллар, ол эбэтэр ССКП НК от ыйынаабы Пленумга эйлибитин курдук, сүөһү итинттин сага өрө көтөбүллүүтүн ситиһин бу салаага партия бүтүннүүтүн, бийиги бары министрстволарбыт, ведомстволарбыт барыларын болгомтолорун тосту эргилиннэрини модьуйар.

Рабocайдар, тыа хаһаайыстыбатын специалистара, республика бары үлэһиттэрэ үөскээбит күчүмэбэйдэри туоратыга саамай активнай кыттыыны ылыахтара, аһылын соботуопкатын тэтимин тосту күүһүрдүүхтэрэ, общественной сүөһү кыстыгар ситиһинилээхтик бэлэмнээһини хааччыйахтара уонна ааһан эрэр сыл итиннэ онус патиетиза бүтүннүүтүн соруахтарын толорууга бэйэлэрин дьэһуунаах кылааттарын ууруохтара диян ССКП обкома уонна Саха АССР Министрдарин Совета эрэналлар.

ССКП УОБАЛАСТААБЫ КОМИТЕТА
САХА АССР МИНИСТРДЭРИН СОВЕТА

Ы Н Ы Р Ы Ы Г А Д Ы Ы А Л А Н А Н Э П П И Э Т Т И Э Б И Н !

Д е в и з и т: „САЛААДА ОТУ ХААЛЛАРБАККА!“

ОРОЙУОН СОВХОЗТАРЫГАР СҮӨҮ АҢЫЛЫГЫН БЭЛЭМНЭЭҢИН
1978 СЫЛ АТЫРДАХ ҢЫН 14 КҮНҮНЭЭБҮН СВОДКАТА

СОВХОЗТАР	Үлэһит кэлин ахсаана	Звеенотар			Көбүнүн (тонна)	Эбии аһылыктар			
		барыта	о. м. мөтө-машинанын	Охсуу (гектар)		Дулба (тонна)	Лабыкта (тонна)	былаан	туола
Карл Маркс	683	39	7	9668	2371	1000	674	250	55
Субуруускай	344	19	3	6495	1750	500	118	150	3
Эрилик Эристини	669	36	—	9065	1900	1000	720	200	65
«Чурапчы»	510	29	1	4444	1298	1000	781	150	19
Оройуон үрдүнэн	2206	123	11	29672	7319	3500	2293	750	142

Государственной статистика оройуоннаабы инспектурата.

УДАРНАЙ ЫЙ иккэс дүнөн ити иһиннээбит нэһилээннэни күн-дьыл дьэкиэ тэһиһээххэ оттоо-курааллаабытын, хoduһаба буа тоҕама балла-көстө бестайаланнай отчут ахсаа-эбиллэбитэ: барыта 8135 на оройуон үрдүнэн 116 гектар охсулуунна, 3101 кэбһинэн эбиллэбитин үр-

тонна дулба уонна 34 тонна лабыкта соботуопкалаппа. Отуоһун тоҕама Карл Маркс латыннан совхозка балаача түһүлгө, оттон «Чурапчы» совхоз снэре

суох бытаарда.

Онон билигинтэ ааспыт сыл туһаандыах кэмгэр соботуопкалаабыт оннот аһары өрө ылап иһэбит. Кэлинки кэдээккэ онко дабыны, эбии аһылыгы бэлэмнээһинигэ дабыны общественность кыттыыта элбээбитин үрдүнэн өҥөрөн табаарымы онно дьүөрөлөөхтик кыйаан эбиллибэтэ. Оттон үгүс шедтээх территорияга сыһыарыллыбыт хoduһалар хайыы-үйэ бүтүлэр.

Сүөһү аһылытын соботуопкалааһынга ударнай ый снэмий быһаарыллаах аһара хаалда. Кураан күннэри толору туһанан оттообуһунна, дулбаны, лабынтаны, былаады, атын да эбии аһылыктары соботуопкалааһынга өссө маассабайдык турунуурун, үрүүн өҥөрүтүөхтээхтик үлэстээбит!

Саас-үйэ туһары иһинэн турбут Айан Куобалдыма үрэххэ бу күннэргэ хотуурлар үлэ көхтөөх ырыатын ылыылар. Маһна Карл Маркс аа-

Куобалдыма отчуттара

тынан совхоз Болугурдаабы отделениетин бастык рабocайа Егор Прокопьевич Дюдорев 12 кэһилээх иһинэн үлэһиттэр званота оттуу сылдьар. Звено чилиэннэре 150 тонна оту бэлэмниир соруахтаахтарын 200 тоннага тиэртэрибит даһаллар.

— Быйыл от үүнүүтэ сир ахсын мөлгөх, — диир Егор Прокопьевич. — Билигинни манна совхозтут салаатата улаханньык

өрэнэн таһаарда. Ону түһэн биэрбэтэрибит хандык.

Кырдьаас отчут Афанасий Тоскин уолаттары отчут мындыр идэтигэр уһуулааччынан буолар. Кини көмөтүнэн оскуола үөрэнээччилэрэ Иеша Исаков, Степа Дюдорев көмөхтөөх охсооччулар аатыран эрэллэр. Уолаттар бары дабыны туруоруумут сорунтарын толорорго дьулуурдара улахан. Дэлээ дабыны комсомолец Саһа Слепцов: «Эбэһээтэллэһибити толорорго быйылгы кыһар-даниах дыл биринээс-тир» диян этиэ дуо?

Звено билигин 30-тан тахса тонна оту кэбһинэн, онтон өссө элбэки буҕу-лунаан көмөтөн туруорар.

Г. ПОПОВ.

Интенсификациялаанын бир сүрүн хайыската — химизациялаанын, минеральный уюурдуулары. Уонна үүнээйи көмүсүлүн средстволарын огорон таһаарыыны салгын сайынарары, Көлөр платилекаарыта хайыыскытанын

СОРУКТАРА—ААСПЫТ СЫЛЛААҒЫНЫ АҢАРЫ

экономической наука
кандидата.

Аан дойду тематыгар

АХШ Государственный секретарь С. Вэнс Ближний Востокта уочараттаах миссията бүтэри арай турданын, үрүг дьах хабаайына Дж. Картер Египет президентин А. Садаты уонна Израиль премьер-министрин М. Бегинга Египет, Израиль икки ардыгар мыйтылар сепаратнай кэпсэтиниллэри салаалары баалаан мыйы сагатыгар бэйэтин куорат таһынаах резиденциялар, Кемп-Дэвидка, кытырыгы туһуна биллэрэллэр. Каир уонна Тель-Авив бу мыйыны мыйынылар. Атыллык этэххэ, сепаратнай кэпсэтиниллэри тула эргимсэспэтинин «үрдүк» таһымга көһөрөргө быһаарыллыбыта. Биллэн турар, ити Холбохунтаах Штаттар быһаччы уонна саамай активнай кыттаахтарынан олохтоһуна.

Бэйэтин кэмнэр арбааһылыыт Садат Иерусалимга «историческай» сылдыстынан савалам-тыт, ис дьыгэр туох да түмүгү бэрэ икки сепаратнай кэпсэтиниллэр убука биллэбэт сатымпырда сыта көстүүрө атынниктер. Ол эрээри, болдойдоххо, бу Ближний Востоктаагы кризиске нэһэйи быһаарыллыбат мунурданын таһымга тирдэр суолунан сана хардыы буоларын билистэн көрөр уустуга суох.

Дьыгэр, Израиль 1967 сыллаахха оккупациялаа-быт арабскай территория-тыттан барыта уонна Палестина проблематын кырдыктаахтык быһаарыы—Ближний Востокта кырдыктаах эйэни олохтоо-лунна икки хабаайылаах устуллубуйа. Ол эрээри Израиль итигэртэн хабатын да төлөрөргө санаамайт. Түмүгэр Садат кийи амыс-ыргыт баалаһыан-аалаһа. Каир АХШ диэки көрүү-

түгэр киинлэр израильскай көпчүбүсүн сымнаагы ситиһэллэригэр эрэммитэ, дьон суруйбута «Нью-Йорк Таймс». Садат Каир оңоруохтаах өгөдөрүгэр харда төлөбүр быһаарыынан.

Ол эрээри, көстөрүмү курдук, Вашингтонга алыннык төлөбүрүгүтэр. Иерусалимга С. Вэнстини көрсүүһүгү кэлиннэ Израиль премьер, асты-ныттан кыстаабын таһым, Америка Тель-Авив президиатын «уларытыр» мөдүбүтэти биллэртэтэ. Итинэн кийи киини да өттүгэр аһаах экспансионистскай курсуттан аналласталаар санаата суолун дьыгэтик өйдөтө. Түмүк чуолкай. Сага чугуйуула-ры, буолан баран принципаллылар, Вашингтон төлүбүтүн, атын орут — Каир, оңоруохтаах.

Тас дойдудар бачааттара сабаарылаһыныа ырынаа. Каиртан киин партнерлара французскай «Юманите» «Ближний Восток» проблемаларын Америка репентари-кан салайар суолга сага эстап быһаарыынан хари-теристиналаабыт Кемп-Дэвидка буолуохтаах көр-сүү кэмнэр чуолаан ма-лы ситиһэ сатыахтара.

Манна репентари суру-йон Вашингтон, бастатан турар, бэйэтин Израиль-лаагы плаандарын бөдөр-гөтөр, арабскай сомороло-һуу ураллытын өссө дири-жэтэр, Каир тутулуктаах суолуутун күүһүрүр сым-ларын махсиртиһэр. Ва-шингтон бу быһаарыа-ра Ближний Восток проблема-ларын кырдыктаахтык бы-һаарар дьылааны кытта туох да уонсайа суох.

С. СТОКЛИЦКАЯ.

ССТА ырытааччыта.

ЭЙЭ ИНТЭРИЭН УТАРАН

Пекинга японскай—китайскай «эйэ уонна доһор-доһуу» дуогабара илин баттанна. Пекин салайааччы-лара Япония дуогабар «егемонизм» утарыы дьин дьйох истатыбатын ылы-ларын ситиһилэр. Мста-тайа, Пекин лидердэр бэйэлэрэ ийыттарын кур-дук, Советскай Союһу ута-рар ис хоһоонноох. Бу ККП уставын, КНР конституция-тын курдук докууменнар-га эмнэ билиэтэммитэ. Пеки-нэри кэпсэтиниллэргэ КНР тас дьылаатын министрэ Хуан Хуа «егемонизм» утарарга Китай уонна Япония биир саннаалымы-лара японскай—китайскай дуогабар төрүтүнэн буола-рын аһаастык билиэтэтэ.

Итинэн, Япония Пекин дьылытыгар сөп түбөһөн уонна дуогабар устуллубу-һаларын ылынан илин бат-таан, бэйэтин Китай геге-монистскай политикатыгар кыттаахтык буолар бала-һамныага киллэрдэ. Япо-ния демократическай об-щественноа японскай-китайскай дуогабарга илин баттааһынан улаханньык дьыксыһарын биллэрдэ.

Дуогабары түһэрэн японскай милитаризм күү-дүйүүтүн төптөрө итинэн Японияны Китай шови-нистическай политикатын арессивнай фарватерыгар тирдэр дьин билиэтэтэ кэмнэри.

ССТА.

СИЭМЭ ААН ДОЙДУТААҒЫ КОЛЛЕКЦИЯТА

Краснодарскай кыраай-та географическай карта-ға өссө киллэриллэ илин Ботаника бөһүөлөктөрө Советскай Союз уонна тас дойдудар учонайдарын апар командировкаларын

Бавилов уонна кинни ба-тылааччыларын хомул-дубут коллекция ууру-буттара. Аан дойдута ки-инэхэ таһыах суох уонна илин үүһ-сайдга турар. Культурнай үүнээйлэр араас көрүҥнэри сиэмэ-лэрин бастагы хаачысты-баларын мыйахтааһа ки-ин аймакка тирдэр ийи бу аан дойдута сэмэй бөдөх хранилище тутулун-на. Киин температураны уонна салгыны сиэти

автоматическайдык сала-йар 24 камералаах. Итин-тэн 20 камератыгар сиэмэ-лэр үүнээйи Бүтүн Союз-таагы институтун ученай-лара айыт нымдаларынан хираллааһар. Онтон ураты-

Бастыг опын ● Бастыг опын ● Бастыг опын КҮН-ДЫЛ КУБУЛБАТА МЭНЭЙ БУ ОЛБАТАХ

Ивановский уобалас «Лежневский» совхозугар от саппааһа күн-дыл ку-булатыттан тутулуга суох муньуулар. Ардахтаах күнүргэ (от-ийин устатыгар манна нуорматтан икки бүк со-нүү түстэ) хаһаайстыба үлэһиттэрэ бэйэлэрин тэрэ-һиннээх үлэлэрин уонна мындыр айымпыларын утары түрүрдүлэр. Ува-льска дэриэбинэттан ыраа-да суох сиргэ сага горо-док төрүлүннэ. Ити горо-док киннигэр олохтоох механи-затордар совхоз тепличнай хаһаайстыбатыттан үстэ-ылбыт икки теплогенера-тордарын түрүрдүлэр. Манна ходоһалартан тирээн аралыт оттордун кэбиһэн иһэллэр. Аһаа-миннэн уу-руллубут турбалар үстүн кэбиһиллээх оттор истэри-гар теплогенератордар ити-кан салгыны үрөллэр. Ардах түһэр кэмнэр кэбиһиллээх оттор полиетилен пленка-ларыннан сабылаллар. Итинни канкалаһа оту куурдар икки площадка төрүлүбүт. Манна түрү-руллубут оҥоһуктар олус судургулар. Сиргэ батары саппааһы атахтар үрдү-лэригэр бөрөбүлүөх тэр-дыллыбыт. Ити үрдүгү куурдуулар от уурталлар.

Күн көрдө дараһы, от тү-гөнник сараайыгынаа барар, 1—2 чааһынан хо-муллар уонна күөх маасса сага партията ууруллар. Ула маннак тэрэһинэ аһаах киин күүһүнэн биир күн устата 30—35 тонна оту бэлэмнииргэ кыары бэрэр. Быһаагы курдук ардахтаах дьылга ити үрдүк төтөм. Сүөһү дөрөххөй аһылы-тын саппааһа эмнэ үрдүк тэтиһээхтик муньуулар. Коллектив хас биирдүн чилиэнин үрдүк эппиэти-нэһэ уонна олохтоох рацио-нализатордар ойтон булан айымлара «Лежневский» совхоз хайы-үйэ 1,5 тыһ. тонна семаһы, 6 тыһ. тон-на силлэһи, 3 тонна оту бэлэмнииргэр кыла-аа бэрэр. Ити оройуонна үрдүк көрдөрүү. Тыл хаһаайстыбатын оройуоннаагы управлениетэ «Лежневский» совхоз ба-затыгар хаһаайстыбалаар салайааччыларын уонна специалистарын семинарык ытта. Билигин киинлэр опыттара айылха уустун устуллубуатыгар сүөһү аһылытын бэлэмниир атын элбэх колхозтарга уонна совхозтарга тарданар. Н. ШЕГЛОВ. ССТА морр.

«Витаминнар» операция

ЫБСЛКС объекта «Холбес» потребсоюз бырабы-быһааныага, республикатаагы аптечной управ-ление «ВИТАМИННАР» диэн эмтээх оту, отону, төлөһөн хомуууга операция биллэрдэ.

Республикатаагы операция балаһыанньатыгар олоһуран биһиги оройуонмутугар маннак устул-бука олохтонор:

— хас биирдүн оскуола былаана-соруудаа: биир үөрэнээччигэ 5 кг итүһэһэ суох хомулуохтаах;
— түмүк балаһан мыйы 20-25 күнүһүгэр таһа-рыллар (оскуолалар отчуоттарынан);

Бастагы мээстөнн ылбыт оскуола коллективтар «Дружба» эрбон фондата анаар, республиканскай конкурска кыттар быраабы бэриллэр. Иккис мээ-стэлээхтэргэ сыаналаах бэлэхтэр туттарыллыахтара. Биирдиктэн салайааччылар, үөрэнээччилэр өйдө-бүннүк бэлэхтэринэн наараадаланыахтара. Үөрэнээччилэр! «ВИТАМИННАР» операцияга активнайдык кытартыгыгар ыгырабыт.

ЫБСЛКС райсома,
Үөрэх салаата,
Район правлениета.

ТИЭЙЭ СЫЛДЫАН

Субу күнүргэ саймык фермалар, хонуутаагы отуулар үлэһиттэрин аһы-нан-үөлүнэн, таһаһынан-сабынан хааччылар.

В. ИГНАТЬЕВ.

Редитор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

Сыдаг отделениетын салалтата, сельсовет исполкома үлэ ветерана

МИХАЙЛОВ ПЕТР СОФРОНОВИЧ

уһун, ыарахан ырыттан олбутунан, бонуюн-һуун бары аймактарыгар, билэр дьонугар ну-турданыгарын тирдэллэр.